

Αθήνα, 8 Σεπτεμβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: *Υπουργό Εξωτερικών
Υπουργό Ανάπτυξης
Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων*

Θέμα: **«Η στάση της Ελληνικής Κυβέρνησης έναντι της συνέχισης του καθεστώτος GSP+ για το Πακιστάν – Παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και επιπτώσεις στην ελληνική βαμβακοπαραγωγή και κλωστοϋφαντουργία»**

Ο νέος Κανονισμός (ΕΕ) 2026/1395 για το Γενικευμένο Σύστημα Προτιμήσεων (GSP) της Ευρωπαϊκής Ένωσης τίθεται σε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2027 και ενισχύει σημαντικά τις προϋποθέσεις που συνδέουν την προτιμησιακή εμπορική πρόσβαση στην ευρωπαϊκή αγορά με την ουσιαστική τήρηση διεθνών υποχρεώσεων στους τομείς των ανθρωπίνων και εργασιακών δικαιωμάτων, του περιβάλλοντος, του κλίματος και της χρηστής διακυβέρνησης.

Οι υφιστάμενοι δικαιούχοι του ειδικού καθεστώτος GSP+, μεταξύ αυτών και το Πακιστάν, διατηρούν μεταβατικά τις υφιστάμενες προτιμήσεις έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028. Ωστόσο, η συνέχιση του ειδικού καθεστώτος από την 1η Ιανουαρίου 2029 δεν είναι αυτόματη. Τα ενδιαφερόμενα κράτη οφείλουν να υποβάλουν νέα αίτηση, η οποία θα αξιολογηθεί βάσει των ενισχυμένων όρων του νέου Κανονισμού και θα συνοδεύεται από συγκεκριμένο σχέδιο δράσης για την εφαρμογή των προβλεπόμενων διεθνών συμβάσεων.

Το Πακιστάν αποτελεί σήμερα τον μεγαλύτερο δικαιούχο του GSP+. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το 2024 εισήχθησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση πακιστανικά προϊόντα αξίας περίπου 7,1 δισ. ευρώ με χρήση των προτιμήσεων GSP+, ενώ οι επιλέξιμες για το καθεστώς εξαγωγές ανήλθαν σε περίπου 7,5 δισ. ευρώ. Οι δε δασμολογικές απαλλαγές που απολάμβανε το Πακιστάν εκτιμώνται από την ίδια την Επιτροπή σε περίπου 732 εκατ. ευρώ μόνο για το 2024.

Το οικονομικό αυτό πλεονέκτημα αποκτά ιδιαίτερη σημασία υπό το φως της πρόσφατης επίσημης αξιολόγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης για την περίοδο 2023–2025.

Στο σχετικό έγγραφο εργασίας της Επιτροπής αναφέρεται ρητώς ότι κατά την περίοδο αυτή το Πακιστάν αντιμετώπισε προβλήματα συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις του GSP+, ότι σημειώθηκε οπισθοδρόμηση σε σειρά τομέων, ενώ η θετική μεταβολή χαρακτηρίζεται περιορισμένη.

Ιδιαίτερα σοβαρή παραμένει η κατάσταση ως προς τη θρησκευτική ελευθερία και την προστασία των χριστιανικών και άλλων θρησκευτικών μειονοτήτων.

Οι ευρωπαϊκοί θεσμοί έχουν επανειλημμένως επισημάνει ζητήματα όπως η εφαρμογή των νόμων περί βλασφημίας, οι αναγκαστικοί γάμοι και εξισλαμισμοί, η βία κατά θρησκευτικών μειονοτήτων, η ατιμωρησία για παραβιάσεις δικαιωμάτων, καθώς και ευρύτερα προβλήματα ως προς το κράτος δικαίου, την ελευθερία της έκφρασης και τη λειτουργία της Δικαιοσύνης.

Χαρακτηριστικό είναι ότι οι νόμοι περί βλασφημίας εξακολουθούν να προβλέπουν ακόμη και τη θανατική ποινή, ενώ υπάρχουν επανειλημμένες καταγγελίες για καταχρηστική χρήση τους εις βάρος μελών θρησκευτικών μειονοτήτων. Παράλληλα, συνεχίζονται αναφορές για απαγωγές, εξαναγκαστικές μεταστροφές στο Ισλάμ και γάμους γυναικών και ανηλίκων από χριστιανικές και άλλες μειονοτικές κοινότητες.

Οι καταστροφικές επιθέσεις στο Jaranwala τον Αύγουστο του 2023, κατά τις οποίες

εκκλησίες και κατοικίες χριστιανών πυρπολήθηκαν και λεηλατήθηκαν μετά από κατηγορίες περί βλασφημίας, αποτελούν χαρακτηριστικό παράδειγμα του κλίματος ανασφάλειας που εξακολουθεί να υφίσταται.

Την ίδια στιγμή, υπάρχει και μια δεύτερη, άμεσα ελληνική διάσταση του ζητήματος.

Η Ελλάδα αποτελεί μακράν τον σημαντικότερο παραγωγό βαμβακιού στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αντιπροσωπεύοντας περίπου το 80% τόσο των καλλιεργούμενων εκτάσεων όσο και της συνολικής ευρωπαϊκής παραγωγής, ενώ περίπου 40.000 Έλληνες βαμβακοπαραγωγοί συνδέουν άμεσα το εισόδημά τους με την καλλιέργεια αυτή.

Παράλληλα, η ελληνική κλωστοϋφαντουργία και η αλυσίδα μεταποίησης βάμβακος έχουν συρρικνωθεί δραματικά κατά τις προηγούμενες δεκαετίες, αντιμετωπίζοντας ισχυρό ανταγωνισμό από τρίτες χώρες με σημαντικά χαμηλότερο εργατικό και παραγωγικό κόστος.

Το Πακιστάν είναι ένας από τους μεγαλύτερους εξαγωγείς κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων προς την ευρωπαϊκή αγορά, ενώ τα προϊόντα ένδυσης και κλωστοϋφαντουργίας αποτελούν τον πυρήνα της αξιοποίησης των προτιμήσεων GSP+ από τη χώρα.

Δημιουργείται συνεπώς ένα σοβαρό ζήτημα πολιτικής συνοχής:

Από τη μία πλευρά, η Ευρωπαϊκή Ένωση διακηρύσσει την ανάγκη στρατηγικής αυτονομίας, ανθεκτικότητας των ευρωπαϊκών αλυσίδων αξίας, προστασίας της ευρωπαϊκής παραγωγικής βάσης και ισότιμων όρων ανταγωνισμού.

Από την άλλη, παρέχει εξαιρετικά σημαντικά δασμολογικά πλεονεκτήματα σε προϊόντα τρίτων χωρών που ανταγωνίζονται ευθέως την εναπομείνασα ευρωπαϊκή παραγωγή και παράγονται σε οικονομίες οι οποίες δεν επιβαρύνονται με το ίδιο κόστος συμμόρφωσης προς τα ευρωπαϊκά εργασιακά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα.

Ο νέος Κανονισμός αυξάνει μάλιστα από 27 σε 32 τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις και ενισχύει τους μηχανισμούς εποπτείας, τις διαδικασίες ανάκλησης των προτιμήσεων και τις δυνατότητες διασφάλισης για την προστασία της ευρωπαϊκής παραγωγής.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Ποια είναι η επίσημη θέση της Ελληνικής Κυβέρνησης ως προς τη συνέχιση του καθεστώτος GSP+ για το Πακιστάν μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου στις 31 Δεκεμβρίου 2028 και προτίθεται η Ελλάδα να συναινέσει σε νέα προτιμησιακή μεταχείριση εφόσον δεν έχει προηγηθεί αποδεδειγμένη και μετρήσιμη συμμόρφωση της χώρας προς τις προβλεπόμενες διεθνείς υποχρεώσεις;
2. Έχει θέσει ή προτίθεται να θέσει η Ελληνική Κυβέρνηση στα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ζήτημα της προστασίας των χριστιανικών και λοιπών θρησκευτικών μειονοτήτων στο Πακιστάν, ιδίως αναφορικά με τους νόμους περί βλασφημίας, τις επιθέσεις εναντίον χριστιανικών κοινοτήτων, τις αναγκαστικές μεταστροφές και γάμους γυναικών και ανηλίκων και την ατιμωρησία των δραστών;
3. Προτίθεται η Ελλάδα να υποστηρίξει την αυστηρή εφαρμογή του νέου Κανονισμού (ΕΕ) 2026/1395 και, εφόσον κατά την αξιολόγηση της νέας αίτησης του Πακιστάν διαπιστωθούν σοβαρές ή συστηματικές παραβιάσεις των σχετικών διεθνών συμβάσεων, να ζητήσει ή να υποστηρίξει την αναστολή ή απόσυρση των προβλεπόμενων εμπορικών προτιμήσεων;
4. Έχουν τα Υπουργεία Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εκπονήσει ή προτίθενται να εκπονήσουν ειδική μελέτη επιπτώσεων των εισαγωγών κλωστοϋφαντουργικών και βαμβακερών προϊόντων του Πακιστάν υπό καθεστώς GSP+ στην ελληνική βαμβακοπαραγωγή, στην εκκοκκιστική δραστηριότητα, στην κλωστοϋφαντουργία και στην εγχώρια βιομηχανία ένδυσης;
5. Προτίθεται η Ελληνική Κυβέρνηση, κατά την επανεξέταση του Πακιστάν, να ζητήσει την

ενεργοποίηση ή ενίσχυση των προβλεπόμενων μηχανισμών διασφάλισης για ευαίσθητα προϊόντα και ιδίως για τα κλωστοϋφαντουργικά, σε περίπτωση κατά την οποία αποδεικνύεται ότι οι προτιμησιακές εισαγωγές προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν σοβαρή ζημία στην ευρωπαϊκή και ελληνική παραγωγή;

6. Ποιες συγκεκριμένες ενέργειες έχει ήδη αναλάβει ή προγραμματίζει η Κυβέρνηση στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έναντι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τόσο για την αυστηρή αξιολόγηση της συμμόρφωσης του Πακιστάν προς τις προϋποθέσεις του GSP+ όσο και για την προστασία των ελληνικών παραγωγικών συμφερόντων στον τομέα του βάμβακος και της κλωστοϋφαντουργίας;

Ο ερωτών Βουλευτής

*Γεώργιος Μανούσος
B2 Δυτικού Τομέα Αθηνών*